

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **R. P.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. R. B., advokátom so sídlom v B., proti odporkyni **J. S.**, bývajúcej v Z., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. M. R., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., **o vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5 C 749/2008, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. apríla 2013 sp. zn. 9 Co 86/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť odporkyni do troch dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 787,56 € na účet JUDr. M. R., advokáta so sídlom v B..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Malacky rozsudkom z 8. novembra 2011 č.k. 5 C 749/2008-199 zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporkyni domáhal vydania bezdôvodného obohatenia spočívajúceho podľa jeho názoru v investíciách, ktoré vo výške 15 770,43 € vynaložil bez právneho dôvodu na rekonštrukciu nehnuteľnosti vo vlastníctve odporkyne. Námietku premlčania vznesenú odporkyňou považoval súd za dôvodnú. V danom prípade bol pre začiatok plynutia dvojročnej premlčacej doby rozhodujúci deň, kedy sa navrhovateľ dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa bezdôvodne obohatil. Rekonštrukčné práce na rodinnom dome odporkyne prebiehali do konca roka 2005. Dvojročná subjektívna premlčacia doba, ktorá začala plynúť v závere roka 2005, uplynula najneskôr záverom roka 2007. Navrhovateľova námietka, že premlčacia doba začala plynúť momentom, keď sa dozvedel, že odporkyňa na neho neprevedie vlastníctvo jej nehnuteľnosti, prípadne momentom ukončenia spolužitia s dcérou odporkyne, nemá zákonný podklad. Vzhľadom na to, že navrhovateľ uplatnil právo na súde 20. októbra 2008, bolo potrebné

zohľadniť právne následky odporkyňou vznesenej námietky premlčania a návrh zamietnuť ako neopodstatnený.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 11. apríla 2013 sp. zn. 9 Co 86/2012 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.); rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. Zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že navrhovateľ bez toho, aby ho k tomu viedla právna povinnosť, vložil svoje finančné prostriedky do nehnuteľnosti vo vlastníctve odporkyne. Odporkyňa sa tým na úkor navrhovateľa bezdôvodne obohatila. Vlastníčke nehnuteľnosti vznikol majetkový prospech momentom, v ktorom sa jej majetok zvýšil o navrhovateľom vynaložené investície. Pritom je právne bezvýznamné, kedy investujúci vypratá zhodnotenú nehnuteľnosť odporkyne a ukončil vzťah s jej dcérou. Odporkyňa v rámci svojej obrany vzniesla námietku premlčania práva uplatňovaného navrhovateľom a odvolací súd sa pri posúdení účinkov tejto námietky stotožnil s názorom prvostupňového súdu o premlčaní navrhovateľovho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Premlčacia doba začala v danom prípade plynúť vtedy, keď sa navrhovateľ dozvedel o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie s tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Za nesprávny považoval názor odvolacieho súdu, že dvojročná subjektívna premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka začala plynúť už vynaložením investícií do nehnuteľnosti odporkyne. Zotrval na tom, že premlčacia doba začala plynúť od získania vedomosti o tom, že zhodnotená nehnuteľnosť odporkyne nebude jeho vlastníctvom, prípadne od ukončenia spolužitia s dcérou odporkyne. Súd sa náležite nevysporiadali s výsledkami dokazovania vykonaného výpoveďami svedkov a zákonu zodpovedajúcim spôsobom neskúmali otázku reálneho začiatku plynutia subjektívnej lehoty. Žiadal preto napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že súdy správne určili začiatok premlčacej doby. Už od vloženia posledných investícií do nehnuteľnosti odporkyne mal navrhovateľ vedomosť o tom, kto a v akom rozsahu sa na jeho úkor bez právneho dôvodu obohatil. Z hľadiska plynutia premlčacej doby je irelevantné, kedy sa dozvedel, že nehnuteľnosť nebude jeho a kedy sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti vedenej s dcérou

odporkyne. Z týchto dôvodov žiadala dovolanie „zamietnuť“ a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015, lebo dovolanie bolo podané pred týmto dňom)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inšinciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,

alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolanie navrhovateľa nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998).

Vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania navrhovateľa preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Navrhovateľ v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne

závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol v § 238 O.s.p. uvedený ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Dovolateľ namieta, že súdy nesprávne vyhodnotili dokazovanie výpoveďami svedkov a neskúmali otázku reálneho začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. K tomu je potrebné uviesť, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov, pokiaľ k nemu prípadne dôjde, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Navrhovateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, ku ktorým dospeli v procese dokazovania, môže zakladať (nanajvýš) tzv. inú vadu konania; v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde však o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v občianskom súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania.

Vzhľadom na to, že dovolanie navrhovateľa nie je podľa ustanovení § 238 O.s.p. prípustné, v dovolacom konaní neboli tvrdené vady uvedené v § 237 O.s.p. a vady tejto povahy ani nevyšli najavo, dovolací súd odmietol jeho dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú

správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska správnosti záverov o premlčaní návrhom uplatneného práva.

V dovolacom konaní úspešnej odporkyňi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Odporkyňa podala návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy dovolacieho konania aj vyčíslila. Dovolací súd jej priznal náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za dva úkony právnej služby, a to jednak prevzatie a prípravu veci, jednak vypracovanie vyjadrenia k dovolaniu navrhovateľa z 15. októbra 2013 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určil dovolací súd podľa § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky vo výške 320,34 € (za dva úkony spolu 640,68 €), čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné spojené s dvomi úkonmi [§ 16 ods. 3 vyhlášky (15,62 €)] a 20% DPH (131,26 €) predstavuje spolu 787,56 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. februára 2016

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková